

Institutionen för beteendevetenskap och lärande
Kompletterande Pedagogisk Utbildning, ULV/VAL-projektet
Linköpings universitet

Halvfart, distans

Helfart, distans

STUDIEHANDLEDNING

Observera att detta är en publik version. En mer komplett version finns i Lisam samt kommer skickas till er studenter på er studentmail.

Den professionella läraren i en lärande organisation, 7,5 hp

Kurskod: 9KPA12

Vt 2018

Åsa Mårtensson

Innehåll

Om kursen	3
Kursens mål och innehåll	3
Mål	3
Kursinnehåll.....	3
Arbetsformer	4
Kontakt	4
Ämnesdidaktiker i KPU/VAL/ULV vt-18.....	5
Kursens struktur.....	6
Campusdagar.....	6
Examination.....	7
Fusk och plagiat.....	7
Vad är plagiat?.....	7
Utvärdering.....	8
Kurslitteratur	8
Inte tillåtet att spela in undervisning.....	8
Schema.....	9
Litteraturlista.....	11
Obligatorisk litteratur	11
Referenslitteratur	12

Om kursen

I denna studiehandledning beskrivs innehåll och arbetssätt för kursen *Den professionella läraren i en lärande organisation*. Inledningsvis presenteras kursens mål och innehåll och kursens schema. I ett dokument som finns på Lisam samt skickat till din studentmail finns uppgifter och kursens examinationsuppgifter samt bedömningskriterier. Kursen bygger på kunskaper och insikter som du har samlat på dig under de tidigare kurserna samt den erfarenhet du har som lärare eller på din VFU. Kursens examinationsuppgifter bygger på de utvecklingsområden som du genom finner genom dina och andras erfarenheter, via utvärderingsresultat och/eller forskning. Dessa kan finnas inom skolan som organisation eller inom något av dina undervisningsämnen.

Kursens mål och innehåll

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- reflektera kring relationen mellan lärarens professionella utveckling och skolan som organisation och lokal kultur
- kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forsknings- och utvärderingsresultat grundade på både kvalitativa och kvantitativa metoder för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik
- analysera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen
- analysera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer relaterade till yrkesverksamheten
- självständigt upprätta en plan för ett skolutvecklingsarbete
- identifiera och motivera sitt behov av kompetensutveckling i så väl undervisningsämne som pedagogiskt arbete i förhållande till skolans uppdrag i samhället.

Kursinnehåll

Kursen behandlar lärarens professionella yrkesutveckling i relation till skolans uppdrag och eget kompetensutvecklingsbehov. De studerande kommer dels få ta del av aktuell utvärdering och forskning av både skolan som helhet samt deras undervisningsämnen. Kursen innehåller även olika metoder för att systematiskt samla in och reflektera kring behov av utveckling. De studerande kommer även få genomföra ett skolutvecklingsarbete med utgångspunkt i ett generellt eller för undervisningsämnets utvecklingsbehov.

Arbetsformer

Utbildningen organiseras dels i form av nätbaserade studier, dels som campusförlagd utbildning. I kursen förekommer föreläsningar, litteraturstudier, seminarier, grupparbete och självständiga studier. I kursen kommer du att möta föreläsningar på olika teman så som Utvärdering, Teori och metod för skolutveckling samt samverkan. Olika former för skolutveckling presenteras av aktiva forskare på området. Du kommer möta en ämnesdidaktiker där den **fetmarkerade** delen av kursmålet "**kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över** egna och andras erfarenheter samt **relevanta forsknings- och utvärderingsresultat grundade på både kvalitativa och kvantitativa metoder** för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik" kommer att behandlas. Genom kursen kommer du att arbeta självständigt i att planera och motivera för ett skolutvecklingsprojekt som kan bidra till utveckling av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen och bidra till ett ökat lärande för eleverna. I ditt självständiga arbete har du alltid tillgång till hjälp och stöd av en campuslärare via mail och vid campusdagarna.

Kontakt

Telefonnummer och e-postadresser:

Ingrid Olsson, programansvarig KPU 013-28 44 71, ingrid.olsson@liu.se

Åsa Mårtensson, kursansvarig lärare 013-28 20 80, asa.martensson@liu.se

Emilia Fägerstam, lärare 013 – 36 33 86, emilia.fagerstam@liu.se

Maria Lorin, kursadministratör 013-28 18 39, maria.lorin@liu.se

Studievägledare (flera stycken), 013-28 20 88, studievagledare.larli@liu.se

Ämnesdidaktiker i KPU/VAL/ULV vt-18

Matematik, Peter Frejd

peter.frejd@liu.se

Matematik, grundläggande färdigheter, Pether Sundström

pether.sundstrom@liu.se

Naturvetenskapliga ämnen och teknik, Lars Björklund

lars.bjorklund@liu.se

Svenska, Suzanne Parmenius Swärd

suzanne.parmenius-sward@liu.se

Moderna språk, Ann-Sofie Persson

ann-sofie.persson@liu.se

Samhällsvetenskapliga ämnen+ek, fi, ps, Agneta Grönlund

agneta.gronlund@liu.se

Slöjd och estetisk verksamhet, huvudansvarig Ingrid Bergqvist,

ingrid.bergqvist@liu.se

Trä- och metallslöjd, Bo Hinnerson

bo.hinnerson@liu.se

Textilslöjd, Ingrid Bergqvist

ingrid.bergqvist@liu.se

Idrott och hälsa, Tove Johansson

tove.johansson@liu.se

Musik och bild, Margaretha Grahn

margaretha.grahn@liu.se

Kursens struktur

Kursen är uppbyggt kring att vi träffas vid två tillfällen (tre dagar) där vi har fyllt dagarna med föreläsningar, seminarier och diskussionstillfällen. När vi träffas för tredje gången är det för att examinera era skolutvecklingsarbeten och passa på att fira att ni är (så gott som) klara med kursen. I kursen lägger vi mycket resurser på att ge er individuell återkoppling på era arbeten, håll därför koll på de inlämningsdatum som finns i kursen. Det är viktigt att du lämnar in i tid för att du ska ha möjlighet att få återkoppling på det du skrivit och kunna jobba vidare.

Campusdagar

Tisdag	3/4	kl. 10 – 17
Onsdag	4/4	kl. 8.30 – 17
Torsdag	26/4	kl. 10 – 17
Torsdag	31/5	kl. 10 – 15 Examinera obligatoriskt tillfälle, Eller kl. 15 – 17 utvärdering och programavslutning.
Fredag	1/6	kl. 10 – 15 Examinera obligatoriskt tillfälle, Kl. 15 – 17 utvärdering och programavslutning.

Ingrid Olsson samt flera av programmets ansvarig medverkar och bjuder på kaffe och tårta vid sista tillfället!

Vi betraktar campusdagarna som obligatoriska och viktiga för er studenters lärande. Föreläsningar och seminarier kommer inte att ges igen om du inte kan vara med på dem. Det ämnesdidaktiska inslaget ska kompletteras om du uteblir från det. Den sista träffen är obligatorisk, om du ej kan delta kommer du få göra en kompletterande uppgift.

Syftet med de första campusdagarna är att ge en introduktion till kursen, de begrepp som är centrala samt den övergripande tanken med kursen. De frågor vi kommer behandla handlar om både VARFÖR, VAD och VEM i ett skolutvecklingssammanhang. Ett mål med träff 1 är att du ska ha en bild av vilket utvecklingsområde som kan finnas i din skolkontext.

När vi träffas för 2:a gången är huvudfrågan HUR. Hur - kan du gå vidare med det problem som du förhoppningsvis har fått syn på? Du kommer att få ta del av några modeller för skolutvecklingsarbete. Det är till den här dagen bra om du har läst litteraturen som berör de olika metoderna. Till denna träff är det även dags för det obligatoriska ämnesdidaktiska seminariet.

Examination

Kursen examineras genom tre skriftliga uppgifter och ett muntligt seminarium ingår som en del i PRO3. Du kommer som i de flesta KPU-kurser ha ett muntligt seminarium med skriftligt underlag med en ämnesdidaktiker (MRE1, Ämnesdidaktik, 1 hp U-G). Du kommer tidigt i kursen lämna in en skriftlig sammanfattning av en relevant utvärdering (SRE1, Utvärdering, 1 hp). Båda dessa kan ligga som underlag för det utvecklingsarbete (PRO3) som du examineras på vid slutet av kursen.

MRE1: Seminarium med skriftligt underlag, ämnesdidaktik 1 hp U-G

PRO3: Projektarbete, inklusive seminarium 5,5 hp U-VG

SRE1: Skriftlig redovisning 1 hp U-G

Fusk och plagiat

Försök att vilseleda vid examination eller när studieprestation annars ska bedömas kallas för fusk eller plagiat. De fall av fusk eller plagiat som upptäcks kommer att anmälas till Disciplinnämnden.

Informationen nedan kommer från liu.se:

<http://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden?l=sv> där du kan läsa mer om vad som räknas som fusk och plagiat samt hitta vidare till mer information.

Exempel på vad LiU:s Disciplinnämnd bedömt som vilseledande är:

- plagiat av uppsats eller hemtentamen
- otillåtet samarbete med annan grupp vid enskilt arbete av exempelvis projektarbete

Vad innebär att vilseleda när studieprestation bedöms?

Som student är det ditt ansvar att ta del av information om vad som är tillåtet och inte tillåtet vid en examination. Vid osäkerhet är det alltid bättre att fråga läraren för att undvika missförstånd.

Det räcker med ett försök att vilseleda för att disciplinär åtgärd ska kunna vidtas.

Vad är plagiat?

Plagiat är när man utger sig för att ha gjort ett arbete själv som någon annan har producerat. Det innebär att man skriver av en text utan att ange källan. Det är även när man använder texter mer eller mindre ordagrant utan att använda sig av citattecken. För att undvika att bli misstänkt för plagiat ska du alltid ange källan till den text som du använder dig av samt att sätta ut citattecken när du ordagrant återger från en annan text. Den text som du skriver får inte ligga för nära originalet, du ska alltid använda dina

egna ord i det material som du skriver. Mer information om plagiering finns på Universitetsbiblioteket.

Utvärdering

Kursen utvärderas på två sätt. Via studentportalen och KURT ska du svara på frågor som dels är generella för studier vid vårt universitet, dels specifika för lärarprogrammet. Dessutom utvärderas kursen muntligt på den sista campusdagen. Då ska du få möjlighet att, enskilt och tillsammans med dina studiekamrater, reflektera över de kunskaper du har förvärvat under kursen och vilken relevans dessa har för ditt framtida arbete som yrkeslärare. Du ska också få möjlighet att reflektera över utbildningens genomförande för att du ska kunna jämföra detta med dina egna förväntningar och behov.

Kurslitteratur

I litteraturlistan finner du den för kursen rekommenderade litteraturen. Den kan komma att kompletteras under kursens gång med aktuella artiklar. Du förväntas även till viss del söka relevant litteratur för din examinationsuppgift. Det kan vara rapporter från Skolinspektionen i ditt ämne, för din skola, eller metodbeskrivningar för det arbetssätt som du vill använda dig av etc.

Inte tillåtet att spela in undervisning

Linköpings universitet har 2012-02-16 beslutat att ljudupptagning, fotografering, filmning och liknande inspelning av föreläsningar, seminarier och andra undervisningssituationer inte är tillåten. Ett undantag är studenter med funktionsnedsättning, som med anledning av denna behöver särskilda hjälpmedel, äger rätt att göra ljud- och bildupptagning. Då får det endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Sådant behov ska meddelas i god tid före föreläsningen. Det är den enskilde studenten som har ansvar att vid förfrågan uppvisa intyg om sådant behov, utfärdat av koordinator för studenter med funktionshinder vid Linköpings universitet. (Regler för studenter om möjlighet till ljud- och bildupptagning i samband med undervisningssituationer vid Linköpings universitet, Dnr LiU-2012-00312)

Schema

Dag	Tid	Sal	Innehåll
Ti	10-11		Kursintroduktion, <i>Åsa Mårtensson och Emilia Fägerstam</i>
3/4	11-12		Skolutveckling: Vad? Hur? Varför? <i>Åsa Mårtensson</i>
	13-14		Utvärdering - Varför och Hur <i>Emilia Fägerstam</i>
	14-15		Diskussionsseminarier Uppgift 1.
	15 - 17		Teori och metod med fokus på lärande utveckling i en lärande organisation, <i>Malin Wieslander</i>
On	8.30- 10.00		Aktionsforskning och Designstudier <i>Åsa Mårtensson</i>
4/4	10 - 12		Läsllyftet för alla <i>Suzanne Parmerius Swärd</i> Naturvetenskapernas didaktik, <i>Gunnar Höst</i> Matematiklyftet, <i>Karolina Muhrman</i>
	13 - 16		Ämnesövergripande samverkan <i>Karolina Muhrman</i> inkl. Workshop 2
	16 - 17		Att bedriva utvecklingsarbete: möjligheter, problem och metoder, <i>Åsa Mårtensson</i> (PRO3 introduceras)
16/ 4	17.00		Inlämning av SRE1
			Förbered ÄD seminarium
To	10 - 12		Ämnesdidaktik och skolutveckling, <i>Ämnesdidaktikerna</i> Salar meddelas via Lisam

---

26/4	13 - 15	Learning Study som metod för att utveckla undervisning, <i>Anja Thorsten</i> Föreläsning och workshop.
	15 - 17	Frågestund, Vad och Hur? <i>Åsa Mårtensson</i>
To 3/5	8.00	Lämna in version 1 av PRO3 Grupper för kamratåterkoppling finns på Lisam
On 16/5	8.00 16.00	Inlämning PRO3 ver.2 Opponentskap delas ut och förmedlas via Lisam
To 31/5 Fr 1/6	10 - 17	Examinerande seminarium och opposition, <i>Åsa Mårtensson, Ingrid Olsson, Emilia Fägerstam, Maria Terning</i>
Fr 8/6	23.30	Slutgiltig PRO3 lämna in i Lisam under Inlämningar

Litteraturlista

Obligatorisk litteratur

Tryckta källor:

Blossing, Ulf (2008). *Kompetens för samspelande skolor – Om skolorganisationer och skolförbättring* Lund: Studentlitteratur (150 s.)

Carlström, Inge & Carlström Hagman, Lena-Pia (2006). *Metodik för utvecklingsarbete och utvärdering*. Lund: Studentlitteratur.

Håkansson, Jan & Sundberg, Daniel (2012). *Utmärkt undervisning* Stockholm: Natur och Kultur (306 s.)

Håkansson, Jan & Sundberg, Daniel (2016). *Utmärkt skolutveckling* Stockholm: Natur och Kultur (312 s.)

Elektroniska resurser:

Blossing, Ulf (2013). Förändringsagenter för skolutveckling: Roller och implementeringsprocess *Pedagogisk forskning i Sverige* 18:3 – 4, 153 – 174

Carlgren, Ingrid (2012). The learning study as an approach for "clinical" subject matter didactic research, *International Journal for Lesson and Learning Studies*, Vol. 1 No. 2, 126 – 139 (13 s.)

Carlgren, Ingird (årtal okänt). *Lärarna i kunskapssamhället* (artikel publicerad på Lärarnas historias hemsida, okänt årtal). (13 s.)
http://www.lararnashistoria.se/sites/www.lararnashistoria.se/files/artiklar/L%C3%A4rarna%20i%20kunskapssamh%C3%A4llet_0.pdf

Eklund, Solweig (red.) (2011). *Lärare som praktiker och forskare* Stockholm: Stiftelsen SAF och Lärarförbundet (79 s) <http://www.forskul.se/ffiles/0040C3F0/Ful5.pdf>

Giota, Johanna (2002). Skoleffekter på elevers motivation och utveckling *Pedagogisk forskning i Sverige* 7:4, s. 279 – 305

Karlsson, Ove (1999). *Utvärdering – mer än metod* Å jour – en serie kunskapsöversikter från Svenska Kommunförbundet Nr 3
https://www.mah.se/upload/Samverkan/Karlsson%20-%20Utv%C3%A4rdering%20mer%20%C3%A4n%20metod_1999.pdf

Lundgren, Mats & von Schantz Lundgren, Ina (2011). Lesson study & Learning study – Metoder för att utveckla yrkeslärares undervisning? *Nordic Journal of Vocational Education and Training* Vol. 1 No. 1 2011

RFR10 (2012/13). Hur kan ny kunskap komma till bättre användning i skolan. Rapport från riksdagen del 1. <http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Utredningar/Rapporter-fran-riksdagen/Hur-kan-ny-kunskap-komma-till-H00WRFR10/> (97 s.)

Roth, W-M. & Tobin, K. (2004). Coteaching: From praxis to theory. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 10:2, 161 – 179 (18 s.).

Skolinspektionen (2010). *Framgång i undervisningen*
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Om-oss/sammanfattning-forskningsoversikten.pdf> (17 s.)

Skolinspektionen (2013). *Navet i skolors utvecklingsarbete* (17 s.)
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Om-oss/regeringsuppdrag/navet-i-skolornas-utvecklingsarbete-utdrag-arsrapporten-2012.pdf>

Skolinspektionen (2013). *Skolans kvalitetsarbete ger möjlighet till förändring* (66 s.)
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Om-oss/regeringsuppdrag/01-slutrapport-regeringsrapporten.pdf>

Skolinspektionen (2014). *Undervisning på yrkesprogram* (42 s.)
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/yrkesprogram/05-yrkesprogram-rapport.pdf>

Skolinspektionen (2017). *Helhet i utbildningen på gymnasiets yrkesprogram* (45 s.)
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/helhet-i-utbildningen-pa-gymnasiets-yrkesprogram/>

Skolverket (2015). *Kvalitetsarbete i praktiken* (22 s.) http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3381

Referenslitteratur

Dessa böcker erbjuder valfri fördjupning till ovanstående litteratur.

Scherp, Hans-Åke (2014). *Lärandebaserad skolutveckling* Lund: Studentlitteratur

Björndal, Cato R. P. (2013). *Det värderande ögat* Stockholm: Liber

Folkesson, Lena, Lendahls Rosendahl, Birgit, Längsjö, Eva & Rönnerman Karin (2004). *Perspektiv på skolutveckling* Lund: Studentlitteratur

Kornhall, Per (2014). *Alla i mål Skolutveckling på evidensbaserad grund*. Stockholm: Natur och kultur.

Langelotz, Lill (2014). *Vad gör en skicklig lärare? En studie om kollegial handledning som utvecklingspraktik* Doktorsavhandling, Göteborgs universitet, Gothenborg studies in educational sciences 348

Pihlgren, Ann S., (2013). *Det tänkande klassrummet* Stockholm: Liber

Sandström, Björn (2014). *Praktiknära skolutveckling* Malmö: Gleerups